

Agera mot kamphundar

Skrivelse av Anders Broberg (kd) och Ewa Samuelsson (kd)

Borgarrädsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Skrivelsen av Anders Broberg (kd) och Ewa Samuelsson (kd) anses
besvarad med vad som anförs i denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Annika Billström anför följande.

Till kommunstyrelsen har inkommit en skrivelse daterad den 30 januari 2003 av Anders Broberg (kd) och Ewa Samuelsson (kd) som handlar om problemet med kamphundar och att lagen inte efterlevs – *bilaga*.

Skrivelsen

I skrivelsen behandlas frågan om kamphundar samt ett flertal andra ordningsfrågor som rör hundhållning. Skrivelsen omnämner bl.a. bristande polisiära resurser, vikten av att efterleva kopplingstvänet även för snälla hundar, rastgårdar/rastplatser, latrintunnor samt poängterar vikten av information till hundägare och allmänhet.

Remisser

Skrivelsen har remitterats till stadsledningskontoret för yttrande, där den beretts av finansavdelningen. Skrivelsen har även remitterats till miljö- och hälsoskyddsnämnden samt till polismyndigheten i Stockholms län. Efter samråd med länspolismästaren meddelar polismyndigheten att myndigheten avstår ifrån att lämna några synpunkter i ärendet.

Stadsledningskontoret anför att hundhållning i en storstad föranleder olika problem, vilka påtalas i skrivelsen. Ny lagstiftning förbereds med anledning av Hundansvarsutredningens betänkande "Hund i rätta händer - om hundägarens ansvar" (SOU 2003:46). Stadsledningskontoret anser att det finns anledning att avvakta ny lagstiftning för att se om denna är tillfyllest för att komma tillrätta med problemen. Stadsledningskontoret aktualiserar ett återupprättande av hundrådet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att det är en kraftig överdrift att påstå att farliga hundar, eller så kallade kamphundar, är ett stort problem inom Stockholms stad, dock kan vissa av Stockholms kranskommuner uppvisa en annan bild. Hundhållningsproblematiken är till stor del ett hundägarproblem, som mycket beror på att många hundägare inte känner till gällande lagstiftning. Att återinrätta hundrådet i dess ursprungliga form och placering är olämpligt då organisationen inom staden förändrats efter stadsdelsreformen.

Mina synpunkter

Skrivelsen av Anders Broberg (kd) och Ewa Samuelsson (kd) tar upp ett problem som i sig är svårt att hantera. Utan tvekan är det många människor som känner sig skrämda av aggressiva hundar och trygghet är något som samhället måste kunna garantera. Samtidigt bidrar de allra flesta hundar till att människors trivsel och livsglädje ökar.

Det är viktigt att inledningsvis konstatera att bristande hundägaransvar är ett problem i varje enskilt fall det uppstår, speciellt om det handlar om hundar som betar sig aggressivt mot människor och andra djur. Miljö- och hälsoskyddsnämnden anför, att problemet inte kan anses som omfattande i Stockholms stad. Detta gäller även för övriga landet, vilket bl.a. undersökningar av Sveriges allmännyttiga bostadsföretag (SABO) visar. Däremot har aggressiva hundar och bristande hundägaransvar inneburit ett större problem för närliggande kommuner, i andra större städer och i vissa fall även i Stockholm. Det är därför ett problem att ta på allvar och det handlar om att minimera förekomsten av bristande hundägaransvar.

Som stadsledningskontoret redovisar har kommunstyrelsens hemställan 2001-11-21 om en översyn av lagstiftningen avseende hållande av hund tillgodosetts. Stockholms stad har nyligen remissbehandlat utredningen Hund i rätta händer – om hundägars ansvar (dnr 309-2349/2003). I avvaktan på resultatet av denna statliga utredningen har staden valt att avvakta med svar på föreliggande skrivelse. Staden har därmed behandlat frågan om hundar i samhället på ett genomgripande sätt då flera instanser inom staden har behandlat frågan. Sammanlagt har åtta tjänsteutlåtanden avgivits under året med anledning av olika frågeställningar och förslag kring hundägaransvaret.

Stadsledningskontoret anser att flera av skrivelsens förslag kan var angelägna att överväga oberoende av framtida utformning av lagstiftningen. Detta gäller t.ex. skrivelsens förslag om översyn av de allmänna lokala ordningsföreskrifterna avseende hundhållning innefattande miljöförvaltningens tidigare förslag att i dessa införs en paragraf med innebörden att hund, som uppträder hotfullt och aggressivt ej får medföras på offentlig plats. Det kan också finnas anledning att närmare studera de mera strikta reglerna för hundhållning i England och Tyskland. Även miljöförvaltningens förslag bör hållas aktuellt att hos polismyndigheten begära att tillsynen över efterlevnad av bestämmelser om hundhållning prioriteras. Polisens uppgifter med anledning av utredningens förslag kommer att vidgas.

Jag delar stadsledningskontorets uppfattning att det finns anledning att följa det fortsatta arbetet med avseende på förändrad lagstiftning för att komma tillrätta med de problem som finns. Jag är dock inte beredd att i dagsläget föreslå några nya åtgärder, eftersom vi inte vet vilket genomslag den statliga utredningens förslag kommer att få.

Både stadsledningskontoret och miljö- och hälsoskyddsnämnden behandlar frågan om att återuppliva det numera avvecklade samrådsorganet - hundrådet. Jag har en förståelse för förslaget, men anser samtidigt att den verksamhet som ett sådan råd skulle bedriva kan lösas inom befintlig organisationsstruktur i staden. Informationskampanjer, skyltning, särskilda avgränsade större områden för lösspringande hundar samt avföringssoptunnor är åtgärder som kan genomföras ändå. Det bör vara en fråga som avgörs på lokal nivå i staden och stadsdelsnämnderna kan med fördel kontakta brukshundsklubben, polismyndigheten och andra berörda aktörer för att erhålla stöd vad gäller lämpliga insatser.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser inte heller att förutsättningar finns för ett hundråd. I och med att hundskatten upphörde 1996 och stadens register över hundägare lades ner, försvårades rådets möjligheter att distribuera informationsmaterial till stadens

hundägare, eftersom detta tidigare skickades ut tillsammans med hundskattemärket. Hundrådet tappade även till stor del sin funktion som stadens samordnare i hundfrågor i och med stadsdelsreformen, då ansvaret för hundrastområdena lades ut på stadsdelarna.

Jag anser att informationsinsatser är bra och enkla åtgärder som kan göras i preventivt syfte. Ett skärpt hundägaransvar och en tydlighet i vilka skyldigheter man har som hundägare torde kunna påverka hundhållningsansvaret i stort och därmed öka allmänhetens säkerhet och också öka toleransen gentemot de hundägare som verkligen tar ansvar för sin hund.

Miljöförvaltningen i staden har tagit fram en broschyr med information om hundhållning. Flera bostadsföretag i landet har i samverkan med bl.a. polisen och brukshundsklubbar utarbetat informationsbroschyrer som delas ut till hyresgästerna. Om stadens egna bostadsföretag upplever att ett bristande hundägaransvar utgör ett problem inom det egna beståndet och bostadsområdena är det fullt möjligt för dem att informera hyresgästerna om det ansvar som åligger hundägare och vilket regelverk som gäller inom staden.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår att kommunstyrelsen skall hos polismyndigheten i Stockholm begära att tillsynen över efterlevanden av bestämmelserna om hållande av hund prioriteras. Polisen är väl medveten om problemet och ingick dessutom i den referensgrupp som var knuten till den statliga utredningen. De måste tillåtas göra sina prioriteringar med hänsyn tagen till statistiska underlag och utifrån en professionell bedömning.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande

Skrivelsen av Anders Broberg (kd) och Ewa Samuelsson (kd) anses besvarad med vad som anförs i denna promemoria.

Stockholm den 2 oktober 2003

ANNIKA BILLSTRÖM

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) och *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Skrivelsen tar upp ett mycket angeläget ämne som i grunden handlar om stockholmarnas trygghet på gator och torg. Problemet med aggressiva hundar uppstår framförallt i kriminella miljöer där hundarna används som vapen. Detta är inget man löser med nya byråkratiska lösningar som kommunala hundråd. Den permanenta polisbristen i Stockholm har tyvärr inneburit att dessa personer kan härja relativt ostört med sin kriminalitet. De senaste siffrorna över antalet poliser från polismyndigheten visar att poliserna fortsätter att bli färre, trots regeringens löfte om motsatsen.

I ett vidare perspektiv vore det intressant att studera exempelvis den Engelska "Dangerous Dogs Act" från 1991 och undersöka i vilka delar den skulle kunna vara överföringsbar till det svenska juridiska systemet. Detta är dock en fråga som inte ligger inom den kommunala kompetensen men likväl troligen skulle kunna motverka delar av de problem som finns med aggressiva hundar i dag.

Stockholm behöver akut fler poliser för att garantera säkerhet och trygghet på torg och i parker. Det är genom att koncentrera arbete mot de kriminella hundägarna som man har möjlighet att komma till rätta med problemet med kamphundar.

Ett annat allvarligt problem är hundägaransvaret när det gäller de skador kamphundar och andra hundar orsakar. Det är viktigt att klargöra hundägarans ansvar för alla de skador som deras hundar orsakar, både människor och egendom. Inte minst är det viktigt att konsekvenserna är kända av hundägarna i förväg och att dessa konsekvenser snabbt blir verkställda när hundar har orsakat skada. Stockholmarna har rätt att vistas i parker och friluftsområden utan rädsla för att det där även finns aggressiva hundar som kan gå till angrepp.

ÄRENDET

Bakgrund

Till kommunstyrelsen har inkommit en skrivelse daterad den 30 januari 2003 av Anders Broberg (kd) och Ewa samuelsson (kd) angående agera mot kamphundar och se till att lagen följs – *bilaga*.

I skrivelsen tas frågan om kamphundar upp tillsammans med ett flertal andra ordningsfrågor som rör hundhållning. Skrivelsen omnämner bl.a. bristande polisiära resurser, vikten av att efterleva kopplingstvånget även för snälla hundar, rastgårdar/rastplatser, latrintunnor samt poängterar vikten av information till hundägare och allmänhet.

REMISSER

Skrivelsen har remitterats till stadsledningskontoret för yttrande, där den beretts av finansavdelningen. Skrivelsen har även remitterats till miljö- och hälsoskyddsnämnden samt till polismyndigheten i Stockholms län. Efter samråd med länspolismästaren meddelar polismyndigheten att myndigheten avstår ifrån att lämna några synpunkter i ärendet.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande av den 27 juni 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anför att hundhållning i en storstad föranleder olika problem, vilka påtalas i skrivelsen. Ny lagstiftning förbereds med anledning av Hundansvarsutredningen betänkande "Hund i rätta händer - om hundägarens ansvar" (SOU 2003:46). Det finns anledning att avvakta ny lagstiftning för att se om denna är tillfyllest för att komma tillrätta med problemen. Vissa åtgärder, som inte är beroende av ny lagstiftning, enligt skrivelsens förslag dock kunna övervägas. Stadsledningskontoret aktualiserar ett återupprättande av hundrådet.

Bakgrund

Notiser

Frankrike maj 1997.

En enmånaders baby dödas av familjens två jakthundar.

USA april 1997.

Tre rottweilers biter ihjäl en elvaårig pojke.

Göteborg juli 1999.

Ett spädbarn attackeras och bits svårt i ansiktet av en pitbullterrier.

Hamburg juni 2000.

En 13-årig pojke och hans mamma bits svårt av en pitbullterrier.

Malmö juli 2000.

En 19-årig pojke huggs i skrevet av en kamphund.

Falkenberg december 2000.
Familjens hund biter bort kinden på en ettårig pojke.

Stockholm februari 2001.
TV-journalisten Pelle Thörnberg överförs av två rasande American staffordshire bullterriers.
- Jag fick tre hugg i armen och ett 15 centimeter stort hugg i ansiktet. Den slet av köttstycket.
Jag skrek av skräck. Jag trodde jag skulle dö!

Helsingfors juni 2001.
En 21-årig kvinna blir ihjälbiten av en bullmastiff.

Göteborg juli 2001.
En polisman attackeras av en kamphund.

Göteborg december 2001.
En rottweiler biter av en nioårig pojkes arm.

Göteborg april 2002.
En bussresenär angrips av en pitbull och skadas allvarligt.

Nynäshamn september 2002. Två rottweilers attackerar en femåring och biter honom över hela kroppen.

Stockholm oktober 2002.
En 51-årig man skadas svårt när tre kamphundar överfaller honom i en park.

Malmö januari 2003. En femårig pojke blev svårt biten av en rottweiler.

Göteborg

Göteborgs kommun har förra året med anledning av förslag från (m), (fp) och (kd) med instämmande av (s), (v) och (mp) i skrivelse till regeringen påtalat behovet av en lagändring som gör det möjligt att införa ett lokalt förbud mot s.k. kamphundar. Motivet angavs vara att det är av största vikt att lagstiftningen möjliggör för invånare i Göteborgs kommun att känna trygghet i offentliga miljöer. Då detta lagstöd inte finns påtalades behovet av en omedelbar lagändring, som underlättar polisens ingripande mot sk. kamphundar och skapar större trygghet för invånare i Göteborg.

Länsstyrelsen i Stockholms län

När Botkyrkabyggen införde förbud för hyresgäster att ha kamphund sade länsstyrelsen nej och sedan länsrätten i Stockholm. Länsrätten anförde i sin dom att åtgärderna var "vällovliga" men pekade på att det redan finns ett förbud mot aggressiva hundar i djurskyddsförordningen.

I Södertälje har kommunstyrelsen beslutat att en person måste söka tillstånd för att få äga kamphundar. Detta förbud har upphävts.

Lagar och förordningar

Bestämmelser som reglerar hundhållning i Sverige finns i lagen (1943:459) om tillsyn över hundar och katter, djurskyddslagen (1988:534), djurskyddsförordningen (1988:539), lagen (2000:537) om märkning och registrering av hundar och förordningen (2002:7) om märkning och registrering av hundar samt i Statens jordbruksverks föreskrifter.

I lagen om tillsyn av hundar och katter föreskrivs att "hund som visat benägenhet att bita människor eller hemdjur må ej vara lös utomhus, såframt den icke hålles inom område, som är

betryggande inhägnat och till vilket utomstående ej äga tillträde." I lagen står bl.a. beskrivet att hundägaren ska ha tillsyn över sin hund för att förebygga skador eller olägenheter, att aggressiv hund inte får hållas lös så att den kan bita människor eller andra djur, att polisen får besluta om omhändertagande av aggressiv hund. Lagen säger även att hundägaren har ett strikt skadeståndsansvar över hundens skadeverkningar, samt att hundägaren kan dömas till böter vid lagöverträdelse. Lagen har inte i tillräcklig utsträckning varit tillämpbar i förebyggande syfte.

Numera är det obligatoriskt att ID-märka sin hund och registrera sitt ägarskap i ett centralt register som administreras av Svenska Kennelklubben på uppdrag av Jordbruksverket. Bestämmelserna tar inte särskilt sikte på kamphundarna. Hund som påträffas utan märkning eller som inte har någon ägare registrerad kan omhändertas av polismyndighet eller om hunden kan komma att utgöra fara för människor. Lagen har fått visst genomslag men antalet s k kamphundar har inte minskat.

Djurskyddsförordningen

Djurskyddsförordningen (SFS 1988:539) anger att det är förbjudet (19 a §) att inneha eller genom avel frambringa hundar som:

- 1) har extremt stor kamplust,
- 2) blir lätt retade och biter
- 3) bara med svårighet kan förmås att avbryta ett angrepp och
- 4) har en benägenhet att rikta sitt kampintresse mot människor eller andra hundar.

Denna förordning är emellertid svår att tillämpa eftersom förarbetena anger att en hund måste uppfylla samtliga fyra kriterier för att ägaren skall kunna fällas till ansvar eller hunden omhändertas av polismyndighet.

Lagstiftaren har genom att anta vissa regler av djurskyddskaraktär omöjliggjort för kommunerna att, där det bedöms som nödvändigt, anta regler som förbjuder s k kamphundar av ordnings- och säkerhetsskäl. Genomgående för ovanstående lagar och föreskrifter är att de, möjligtvis med undantag för lagen om märkning och registrering av hundar, inte i tillräcklig hög grad är förebyggande utan oftast tillämpas först när något hänt. De s k kamphundarna har kommit att bli ett allt större ordnings- och säkerhetsbesvär. Det är således tveksamt om man med befintlig lagstiftning kan komma tillrätta med farliga hundar. Hundansvarsutredningen har inte hittat något fall där man använt sig av 19 a § djurskyddsförordningen.

Miljölagstiftningen

I miljölagstiftningen sägs att hundar skall skötas så att olägenheter för människors hälsa inte uppkommer.

Andra länder

Enligt Dangerous Dogs Act i England från 1991 är det förbjudet att äga vissa utpekade hundraser utan ett särskilt undantagstillstånd. Det är vidare förbjudet att uppföda, sälja, byta eller ge bort sådana hundar. Undantagstillstånd för innehav utfärdas när hunden är kastrerad, försäkrad och fått en sändare implanterad. Dessa hundar får ej vara på allmän plats om de inte bär munkorg och är säkert hållna i band av en person som är minst 16 år gammal. Dessutom fick domstol rätt att villkorslöst besluta om avlivande av hund. I en utvärdering år 1997 konstaterade man att lagen hade uppnått sina syften. Med stöd av bestämmelserna i Dangerous Dogs Act hade man till en stor del lyckats eliminera uppfödning och innehav av hundar för kriminella eller "antisociala" ändamål, dvs. särskilt pitbullterrier. Andra länder har också infört bestämmelser mot farliga hundar.

Vapenlagen

Enligt vapenlagen (1996:67) krävs tillstånd för att inneha skjutvapen eller ammunition. Till skillnad mot kamphundar agerar vapen inte för egen maskin oprovokerat aggressivt mot vare sig barn eller vuxna. Aggressiva kamphundar kan jämföras med skarpladdade vapen.

Riksdagen

Flera riksdagsmotioner har väckts om åtgärder mot kamphundar. Dessa har avslagits med hänvisning till pågående statlig utredning.

Statlig utredning

Med uppgift att kartlägga och utreda de problem som finns med hundar i samhället har regeringen tillkallat en särskild utredare (dir. 2002:18), som skall föreslå åtgärder för att avhjälpa de problem som uppstår vid bristande ägaransvar och särskilt på grund av farliga hundar. Kommittédirektiven indikerade att problemen med hundhållning i Sverige ökar. Exempel på problem som framförts är föroreningar efter hundar, skällande hundar, farliga hundar (framför allt sk kamphundar). Utredaren skall utvärdera testmetoder för identifiering av farliga hundar. Utredaren skall kartlägga i vilken omfattning och på vilket sätt ägare till farliga hundar bidrar till problemen. I uppdraget ingår även en särskild översyn av lagstiftningen som gäller hundar och hundhållning, särskilt med syfte att se till att hundägare tar sitt ansvar. Utredaren skall kartlägga hur det befintliga regelverket tillämpas och föreslå eventuella författningsändringar. I utredningsarbetet och förslagen till åtgärder skall utredaren särskilt väga in djurskydd och allmänhetens säkerhet. Uppdraget skall redovisas under första halvåret år 2003.

Stadens allmänna lokala ordningsföreskrifter

I ordningsföreskrifterna regleras hundhållning i §§ 19-23.

§19 avser skyldigheter enligt §§ 20-23

§20 avser kopplingstvång.

§21 avser ID-märkning

§22 avser förorening efter hund.

§23 avser hundförbud inom vissa områden.

De kommunala fastighetsbolagen

I ärende angående skrivelse (332-260-2001) om förbud mot kamphundar från Anders Broberg (kd) anförde de kommunala fastighetsbolagen i huvudsak att det skulle ställa sig svårt att införa ett generellt förbud mot kamphundar med hänvisning till att problemet att precisera begreppet kamphund. Möjlighet att ingripa mot aggressiva hundar finns enligt hyreslagen.

Seminarium 2002-09-02

Kommunstyrelsens beslut 2001-11-21 ge miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att bjuda in myndigheter och intresseorganisationer till ett seminarium om hur problemet med farliga hundar bör åtgärdas. Det avhölls i miljöförvaltningens regi 2002-09-02 kring problematiken hundhållning - farliga hundar. Därvid framkom bla.:

Då polisen kommer i kontakt med en hundägare som otillåtet håller sin hund okopplad, kan polisen skriva en ordningsbot (600 kr) direkt på plats. Om hundägaren vägrar skriva under böteslappen, ska polisen göra en anmälan om detta till åklagare. Hos polisen är dessa arbetsuppgifter dock nedprioriterade och det är endast riktigt allvarliga fall som polisen åker ut på. Då polisen får in anmälan om hund som bitit en människa eller djur, dokumenteras detta hos polisen. Först efter några anmälningar betecknas en hund som bitsk, varpå polisen agerar genom

att tex ställa krav på hundägaren att hålla sin hund med munkorg. Dessa uppgifter är offentliga hos polisen.

Fallen med Södertälje och Botkyrka belyser problematiken att försöka lagstifta på lokal nivå angående kamphundar. Ska lagstiftningen ändras ska detta ske för hela landet.

Att samla samtliga hundfrågor i en lagstiftning skulle kunna vara ett sätt att förbättra efterlevnaden av lagen.

Polisen har hittat ihjälbitna sällskapshundar, som troligtvis använts i sparringsyfte.

Det har hänt att gungor av bildäck i lekparkar blivit sönderbitna av kamphundar, som tränas på dessa nattetid.

Det som anses vara ett problem med hundhållningen är framför allt okopplade hundar på offentlig plats och icke upplockad avföring.

För att få en bättre efterlevnad av lagstiftningen, som rör hundhållningen är det viktigt med information till hundägarna och bättre samarbete mellan myndigheter och djurorganisationer.

En ny företeelse som hundskyddsföreningen lagt märke till, är att folk släpper av sina hundar utmed motorvägen, för att bli av med dem.

Hundrådet

I staden fanns tidigare ett hundråd med företrädare för staden och hundorganisationer för diskussion och erfarenhetsutbyte om hundhållning.

Tidigare skrivelse

KS har 2001-11-21 behandlat en skrivelse (Dnr 260/2001) från Anders Broberg (kd) ang. förslag om förbud mot kamphundar. Ett problem som påtalades var att det förekommit uppmärksammade händelser i stockholmsområdet där både människor och andra hundar attackerats av bitska hundar vars ägare inte kunnat kontrollera dem. Föredragande borgarrådet konstaterade att det finns ett regelverk både i stadens föreskrifter och ordningslagen för att hantera problem med aggressiva och lösspringande hundar. Vad som krävs är en större efterlevnad av dessa redan gällande förordningar, vilket ankommer på polisen. KS beslöt att uppvakta regeringen om behovet av att göra en översyn av lagstiftningen avseende hållande av hundar. Miljö- och hälsoskyddsnämnden hade i huvudsak föreslagit att i stadens lokala ordningsföreskrifter införs en paragraf med innebörden att en hund som uppträder hotfullt och aggressivt mot människor eller hundar inte får medföras på offentlig plats. Förvaltningen ansåg att den gällande lagstiftningen bör kunna tillämpas för att reglera de allvarligaste problemen med farliga hundar. Framförallt bör effekterna av den nya märkningslagen studeras. Tillsynsmyndighet för efterlevnaden av märkningslag, tillsynslag och lokala ordningsföreskrifter är polismyndigheten. Förvaltningens uppfattning var att efterlevnaden av de lokala kopplingsbestämmelserna blivit sämre med ökade klagomål på lösspringande hundar som följd. En orsak kan vara polisens behov av att prioritera. Från polisen har framhållits att en möjlig väg att effektivisera sanktionsförfarandet skulle kunna vara en ändring i ordningslagen så att penningbotsystemet ersattes av ett ordningsbotsystem. Ett snabbare förfarande skulle då kunna vinnas. Ett direktare sanktionsförfarande genom en översyn och ändring av ordningslagen som syftar till en mer direkt och därigenom effektivare sanktionsform mot lösspringande och hotfulla hundar på offentlig plats skulle kunna vara effektiv noterades i ärendet. Det noterades också att informationsinsatserna till allmänheten och hundägarna om gällande bestämmelser bör förbättras.

Skrivelsen

I nu aktuell skrivelse föreslås skärpta åtgärder mot kamphundar och för efterlevande av kopplingstvånet. I skrivelsen anför:

"Starta en kampanj, tillsammans med kennelklubbar och polisen, riktad mot hundägare för att förmå dem att följa lagen att ha hunden kopplad. Ett sådant projekt har framgångsrikt drivits i Solna.

Låta de stadsvakter (se kristdemokraternas budgetförslag för 2003) vi vill anställa uppmärksamma hundägare om att hunden alltid måste vara kopplad. Stadsvakterna ska förebygga ordningsstörningar och brott på allmänna plats, men inte sköta polisiära uppgifter.

Sammanställ bra information till hundägare om var rastgårdar och rastplaster finns där hunden kan släppas lös.

Undersöka var i Stockholm ett större område skulle kunna avskiljas för de som vill låta sina hundar vara lösa.

Låt kennelklubbar informera på skolorna om hur man bör bete sig när man möter hundar.

Upplys hundägare och allmänheten, exempelvis i annonser och med skyltar i parker, om att koppelvång råder.

Se över den lokala ordningsstadgan som reglerar hundskötsel så att lika regler gäller i innerstaden som i ytterstaden. I ytterstaden behöver inte hundägaren ta upp avföring som hamnar på gräsmattor, medan avföring måste tas bort över allt i innerstaden.

Kartlägg om och var speciella avföringssoptunnor behöver sättas upp som kan underlätta för de hundägare som vill hålla rent efter sin hund."

Stadsledningskontorets synpunkter

Det har förekommit en intensiv debatt, såväl i Sverige som inom många andra EU-länder, om s.k. kamphundar som hetsas mot varandra och används som levande brottsverktyg för att skrämma och hota sina offer med. Media har uppmärksammat hundattacker mot skyddslösa människor med tragisk utgång. Det är en mycket oroväckande utveckling att allt fler aggressiva hundar finns i samhället och att aggressivitet hos djuren uppmuntras. Antalet hundar som räknas till gruppen kamphundar uppskattas idag till 2-3000. Problemet med aggressiva hundar kan härledas till ett ökat antal hundar av typen pitbullterrier.

Stockholm skall vara en säker och trygg stad. Det pågår ett angeläget arbete för att öka tryggheten på gator och torg för alla som bor eller arbetar i staden eller är på besök.

Stadsledningskontoret har full förståelse för att människor känner oro inför de s.k. kamphundarna. Det är mycket olyckligt om människor inte vågar vistas på allmän plats för att de är rädda för att bli attackerade. Det är därför önskvärt att lagstiftningen ändras på ett sådant sätt att det blir möjligt att få bort kamphundarna från platser där allmänheten vistas. I regeringskansliet arbetas det för närvarande med olika förslag på lagstiftning om åtgärder mot så kallade kamphundar. För närvarande ser stadsledningskontoret inte att staden har någon möjlighet att genom ett eget regelverk förbjuda s.k. kamphundar.

Djurskyddsförordningen definierar inte några raser som lagen generellt kan tillämpas på utan förordningen är tillämplig endast på enskilda hundar. Det är alltså svårt att ställa upp en föreskrift som uppfyller kraven på generell giltighet och som i så fall också behöver vara förenad med sanktion mot överträdelser. Vad som då står till buds för en kommun är att utfärda lokala föreskrifter med stöd av ordningslagen. Med hänsyn till länsstyrelsens bedömning av nämnda kommuners beslut och det ovan anförda, förefaller det sålunda svårt för en kommun att med framgång införa förbud mot så kallade kamphundar. Det är stadsledningskontorets uppfattning att det måste till en lagändring för att problemen med de så kallade kamphundarna permanent ska kunna få en godtagbar lösning.

Stadsledningskontoret noterar att Hundansvarsutredningen nyligen lagt fram sitt betänkande "Hund i rätta händer - om hundägarens ansvar" (SOU 2003:46). Utredningens kartläggning har visat att det i dag allvarligaste problemet är hundar som angriper människor. Nya företeelser skapar rädsla och osäkerhet i samhället, till exempel att hundar används som vapen. Den nuvarande tillsynslagen är inte anpassad för dagens förhållanden vad gäller olika typer av problem med farliga hundar och hundägare. Mot denna bakgrund föreslås en ny lag om tillsyn över hundar och katter skall ersätta den nu gällande tillsynslagen (1943:459). Denna skall syfta till att minimera de skador på eller avsevärda olägenheter för omgivningen som hundar kan orsaka om de hålls under bristande tillsyn. Hundar skall enligt den föreslagna tillsynslagen hållas under sådan tillsyn och skötas på ett sådant sätt som med hänsyn till deras natur och övriga omständigheter krävs för att förebygga att de orsakar skador eller avsevärda olägenheter. Ägaren eller

innehavaren av en hund skall precis som i dag ha ett strikt ansvar för skador som hunden orsakar. Enligt den föreslagna tillsynslagen skall polismyndigheten, om tillsynen över en hund brister, få meddela de förelägganden och förbud som behövs för att förebygga skador eller avsevärda olägenheter. Enligt den föreslagna tillsynslagen skall polismyndigheten få besluta om att omhänderta en hund om inte mindre ingripande åtgärder är tillräckliga för att se till att den inte orsakar skador eller avsevärda olägenheter. Efter utredning skall polismyndigheten få sälja, på annat sätt överlåta eller avliva hunden.

För att förebygga framtida problem orsakade av personer som visat sig vara grovt olämpliga att hantera hundar, föreslås att polismyndigheten skall kunna förbjuda sådana personer att ha hand om hundar. Ett sätt att visa sig grovt olämplig att hantera hundar kan till exempel vara genom att använda en hund som vapen i samband med misshandel. För att tydligt visa på vikten av att hundägare tar sitt ägaransvar finns det anledning att skärpa straffen för den som eftersätter tillsynen över en hund. Den som med uppsåt eller av grov oaksamhet eftersätter tillsynen över en hund skall enligt den föreslagna tillsynslagen dömas till böter. Enligt gällande tillsynslag kan inte någon dömas om inte den aktuella hunden tidigare visat sig farlig. Det föreslås också att den som med uppsåt eller av oaksamhet bryter mot beslut meddelade med stöd av lagens tillsynsbestämmelser skall dömas till böter eller fängelse i högst ett år. Enligt den nuvarande lagen kan för sådana förseelser endast dömas till böter.

Som tillägg till djurskyddsförordningen föreslås att hundar som kan förväntas nedärva okontrollerbar aggressivitet inte få användas i avel. Dagens brottsstatistik ger inte någon klar bild över förekomsten av olika typer av brott där hundar är inblandade. Det bör därför införas en möjlighet att på ett enkelt sätt kunna få fram statistik över brott där hundar varit inblandade.

I och med utredningens förslag har kommunstyrelsens hemställan 2001-11-21 om en översyn av lagstiftningen avseende hållande av hund tillgodosetts. Stadsledningskontoret har under hand till departementet framfört önskemål om att Stockholm tas med i förteckningen över remissinstanser. Då kommer tillfälle ges att närmare belysa utredningens förslag till ny lagstiftning huruvida dessa är tillfyllest för att komma tillrätta med de problem som hundhållningen uppvisar i storstadsmiljön. De i skrivelsen föreföreslagna åtgärderna får sedan sättas i relation till ny lagstiftning. Flera av skrivelsens förslag kan var angelägna att överväga oberoende av lagstiftningens utformning. Detta gäller tex. skrivelsens förslag om översyn av de allmänna lokala ordningsföreskrifterna avseende hundhållning innefattande miljöförvaltningens tidigare förslag att i dessa införas en paragraf med innebörden att hund, som uppträder hotfullt och aggressivt ej får medföras på offentlig plats. Det kan också finnas anledning att närmare studera de mera strikta reglerna för hundhållning i England och Tyskland. Även miljöförvaltningens förslag bör hållas aktuellt att hos polismyndigheten begära att tillsynen över efterlevnad av bestämmelser om hundhållning prioriteras. Polisens uppgifter med anledning av utredningens förslag kompletteras idag av kommunens samrådsorganet - hundrådet - med företrädare för berörda parter bör också närmare övervägas. Härigenom skapas ett naturligt forum för överväganden om skrivelsens övriga förslag angående tex. informationskampanjer, skyltning, särskilda avgränsade större områden för lösspringande hundar samt avföringsoptunnor. Samordnade åtgärder mot hundhållningens problem bör således övervägas i anslutning till den kommande nya lagstiftningen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslöt den 19 maj 2003 att

1. godkänna förvaltningens redovisning,
2. föreslå kommunstyrelsen att hos polismyndigheten i Stockholm begära att tillsynen över efterlevanden av bestämmelserna om hållande av hund prioriteras,
3. därutöver anföra följande.

Ansvaret för underhåll av hundrastområden faller på stadsdelsnämnderna, och ansvaret för att informera i frågor om katt- och hundhållning på stadens markområden bör således också kunna falla inom detta område. En särskild samordnartjänst är inte av sådan vikt att den bör prioriteras.

Reservation anfördes av vice ordföranden *Jakob Forsmed* (kd) och ersättaren *Rasmus Rasmussen* (kd) enligt följande.

1. godkänna förvaltningens redovisning
2. föreslå kommunstyrelsen att inrätta en Stockholms stads hund- och kattsamordnare knuten till stadsdelsnämnderna
3. föreslå kommunstyrelsen att hos polismyndigheten i Stockholm begära att tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna om hållande av hund prioriteras
4. föreslå kommunstyrelsen att tillskriva de stadsdelar som har brottsförebyggande råd att de uppmärksammar den viktiga trivsel- och ordningsfrågan om lösa hundar och katter
5. därutöver anföra följande.

Det är bra att konkreta åtgärder nu föreslås för att komma tillrätta med problemet med lösa hundar. Många invånare, inte minst föräldrar, känner oro när lösa hundar närmar sig dem eller deras barn. Många hundägare ignorerar eller är inte medvetna om det kopplingspåbud som gäller i Stockholms stad. Därför är förslaget om en Hund- och kattsamordnare bra, då denna aktivt kan arbeta för att öka medvetenheten om ordnings/trivselsfrågor gällande hund och katt. Kanske finns det exempel och erfarenheter att hämta från Solnas projekt på området? Samordnaren bör utvärderas inom rimlig tid.

Reservation anfördes av ledamöterna *Magnus Hellström* (m), *Johan Steenhoff Eriksen* (m) och tjänstgörande ersättaren *Lena Bring* (m) samt ledamoten *Björn Ljung* (fp) och tjänstgörande ersättaren *Gustav Åkerblom* (fp) enligt följande.

1. i huvudsak godkänna förvaltningens förslag redovisning
2. avslå förslaget att inrätta en Stockholms stads hund- och kattsamordnare
3. avslå förslaget att föreslå kommunstyrelsen att hos polismyndigheten i Stockholm begära att tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna om hållande av hund prioriteras
4. föreslå kommunstyrelsen att uppvakta regeringen om att utreda hundägaransvaret för personskador och andra skador orsakade av hundar
5. därutöver anföra följande.

Motionen tar upp ett mycket angeläget ämne som i grunden handlar om stockholmarnas trygghet på gator och torg. De kriminella personer som äger hundar med aggressivt beteende har sällan goda avsikter med sina hundinnehav. Den permanenta polisbristen i Stockholm har tyvärr inneburit att dessa personer kan härja relativt ostört med sin kriminalitet. Stockholm behöver akut fler poliser för att garantera säkerhet och trygghet på torg och i parker. Genom att bekämpa de kriminella hundägarna är det även möjligt att komma till rätta med problemet med kamphundar. Ett annat allvarligt problem är hundägaransvaret när det gäller de skador kamphundar och andra hundar orsakar. Det är viktigt att klargöra hundägarans ansvar för alla de skador som deras hundar orsakar, både människor och egendom. Inte minst är det viktigt att konsekvenserna är kända av hundägarna i förväg och att dessa konsekvenser snabbt blir verkställda när hundar har orsakat skada. Stockholmarna har rätt att vistas i parker och friluftsområden utan rädsla för att det där även finns aggressiva hundar som kan gå till angrepp.

Slutligen anser vi att polismyndigheten i Stockholm ska basera sina prioriteringar utifrån statistik och professionella bedömningar. Därför menar vi att det är fel att utifrån detta underlag försöka styra polismyndighetens prioriteringar.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande av den 29 april 2003 är av i huvudsak följande lydelse.

Historik

Miljö- och hälsoskyddsnämnden besvarade 2001-06-12 en remiss från Kommunstyrelsen där nämnden bereddes tillfälle att yttra sig över en skrivelse från Anders Broberg (kd) om att förbjuda så kallade kamphundar. Vidare beslutade Kommunstyrelsen 2001-11-21 att uppdra åt Miljö- och hälsoskyddsnämnden att anordna ett seminarium för myndigheter och intresseorganisationer om hur problemet med farliga hundar skulle åtgärdas. Seminariet om problematiken hundhållning – farliga hundar i Stockholms stad hölls på Miljöförvaltningen 2002-09-02.

Remitterad skrivelse

Skrivelsen från kristdemokraterna omnämner bl a bristande polisiära resurser, vikten av att efterleva kopplingstvånget även för snälla hundar, rastgårdar/rastplatser, latrintunnor samt poängterar vikten av information till hundägare och allmänhet.

Förvaltningens synpunkter

Det är de stora bristerna i efterlevnaden av befintlig lagstiftning som är det största problemet när det gäller hundhållningen i Stockholms stad. Hundägare bryter framförallt mot koppelbestämmelserna, vilket beror på okunskap hos hundägare i kombination med att tillsynsmyndigheten, dvs polisen, inte prioriterar denna tillsyn.

Det är en kraftig överdrift att påstå att farliga hundar eller så kallade kamphundar är ett stort problem inom Stockholms stad, dock kan vissa av Stockholms kranskommuner visa en annan bild. Detta framkom entydigt vid seminariet 2002-09-02, då diskussionen hela tiden styrde över från problemen med farliga hundar till problemen med hundhållning som är mer relaterade till andra trivselsfrågor/ordningsfrågor, med i förlängningen människans välbefinnande i fokus, av typen:

- avsaknad av eller bristfälliga rastgårdar för hundar
  - hundbajs på trottoarer
  - latrinbehållare för hundbajs och kostnader relaterade till detta
  - olust hos människor vid mötet med okopplade hundar även om dessa är snälla/ofarliga.
- Samma typ av frågor finns för katter, även om dessa inte belystes på seminariet:
- katturinlukt
  - kattbajs i sandlådor
  - katter som går in i andras bostäder
  - övergivna och förvildade katter.

I dessa frågor som rör hund- och katthållning lämnar i dagsläget berörda djurskyddsinspektörer och stadsveterinärer på Miljöförvaltningen frekvent information per telefon eller via utskick av informationsblad som innebär hänvisning till rätt instans. Miljöförvaltningens växel och reception har också dessa informationsblad.

Stadsdelsnämnderna ansvarar för skötsel av hundrastområden (underhåll, renhållning och information) och Gat- och fastighetsnämnden är oftast markägare.

Livsmedelskontrollens personal som har koppling till djur, upprätthåller förvaltningens roll som djurskyddsmyndighet (frågor som rör skydd för djuren - inte otrivsel för människan förorsakad av djur). Av praktisk nödvändighet och av servicevilja lämnas dock alltid fullgod vidarehänvisning i dessa s k otrivselsfrågor. Förvaltningens räkning av samtal till djurskyddsinspektörer 1999 visade att närmare 50 % av ca 1800 samtal handlade om dessa och liknande frågor. Det s k Hundrådet, som förut fanns knutet till Miljö- och hälsoskyddsnämnden, kom till för att tillvarata hundägarnas intressen gentemot tillsynsmyndigheterna i samband med att bland annat kopplingstvånget infördes i Stockholms stad. Rådet hanterade exempelvis angelägna frågor

av otrivselkaraktär rörande hundhållning. Hundrådet upphörde på grund av besparingar, och det fanns dessutom en uppfattning att placeringen av ansvaret hos Miljöförvaltningen för att driva rådet var tveksam. I och med att hundskatten upphörde 1996 och stadens register över hundägare lades ner, försvårades Hundrådets möjligheter att distribuera informationsmaterial till stadens hundägare, eftersom detta tidigare skickades ut tillsammans med hundskattemärket. Vidare tappade även Hundrådet till stor del sin funktion som stadens samordnare i hundfrågor i och med stadsdelsreformen, då ansvaret för hundrastområdena lades ut på stadsdelarna.

Regeringen har tillsatt en Hundansvarsutredning som avser att lämna sitt betänkande i juni 2003.

Hundhållningsproblematiken är till stor del ett hundägarproblem, som mycket beror på att många hundägare inte känner till gällande lagstiftning. Problematiken accentueras på grund av tillsynsmyndighetens, dvs polisens, bristande resurser.

Det finns således ett stort behov av information till hund- och kattägare om vilka skyldigheter de har, om var man får rasta sin hund, m.m.

Det finns även ett behov av en instans som svarar på allmänhetens frågor som rör hund- och katthållning.

Att återinrätta Hundrådet i dess ursprungliga form och placering är olämpligt då organisationen inom staden förändrats efter stadsdelsreformen. Däremot skulle en Stockholms stads hund- och kattsamordnare knuten till stadsdelsnämnderna kunna bidra till att hund- och kattfrågor av trivselkaraktär förs framåt. Denne bör också tilldelas resurser för att kunna fullgöra informationsinsatser och fördela medel för icke lagrelaterade insatser som förebygger otrivsel för människan förorsakat av djur t.ex. kattkastrationskampanjer, hundrastgårdar, latrinkärl m.m.

Placeringen av en Hund- och kattsamordnare bör ligga utanför djurskyddsmyndigheten, då det i första hand inte är skydd för djuren sakfrågorna handlar om. Sammanblandning med myndighetsrollen, dvs djurskyddstillsyn, undviks därmed och samordningsfunktionen i frågor av trivselkaraktär för människan kan placeras där ansvaret idag organisatoriskt ligger.